

Albanese

compatto

DIZIONARIO
ALBANESE ⇌ ITALIANO
ITALISHT ⇌ SHQIP
FJALOR

di Paola Guerra e Alberto Spagnoli

ZANICHELLI

Sommario **Pasqyra e lëndës**

Guida all'uso <i>Udhëzime për përdorimin e fjalorit</i>	6
Alfabeto e pronuncia <i>Alfabeti dhe shqiptimi</i>	8
Abbreviazioni <i>Shkurtimet</i>	9
Albanese-Italiano <i>Shqip-Italisht</i>	11
Italiano-Albanese <i>Italisht-Shqip</i>	207
Fraseologia <i>Frazeologjia</i>	467
Numeri <i>Numrat</i>	484
Note grammaticali <i>Shënimet gramatikore</i>	485

lemma con accento tonico –
fjala-titull me theks tonik

abbraccio s.m. përqaqim

assolūt agg. assoluto

traducenti – barasvlerësit

abilità s.f. [shkathtësi, aftësi]

afërsisht avv. [circa, pressappoco, suppergiu]

categoria grammaticale del lemma –
kategoria gramatikore e fjalës-titull

abbronzatura s.f. [nxirje]

ajròs v.tr. [arieggiare, aerare, ventilare]

categoria grammaticale del traducente quando
è diversa da quella del lemma – kategoria
gramatikore e barasvlerësit kur ndryshohet nga
ajo e fjalës-titull

abisso s.m. [humnerë] f, [greminë] f

agim-i s.m. [alba] f, [aurora] f

cambio di categoria grammaticale –
ndërrimi i kategorisë gramatikore

abitato **A** agg. [i banuar] **B** s.m. [qendër] f e [banuar]

àfër **A** avv. [accanto, vicino] **B** prep. [accanto a, vicino a]

accreditare v.tr. **1** [(una somma) kreditoj] **2** [(una notizia) bëj të besueshëm] **3** [(dipl.) akreditoj]

accezioni numerate –
kuptimet e numërtuara

ambulancë/ca s.f. **1** [(luogo) ambulatorio] m. **2** [(automezzo) ambulanza]

acuto **A** agg. **1** [imprehtë] **2** [(intenso)] i fortë **3** [perspicace] i hollë **4** [mus.] i lartë **B** s.m. [mus.] [notë] f e [lartë]

registro linguistico, materia e spiegazioni –
sfera lingjistike e përdorimit, lënda dhe shpjegimet

àfsh-i s.m. (pl. -e) **1** [arsura] f, [calore] **2** [(al viso)] [vampata] f. **3** [(fig.)] [ardore]

un pallino introduce la fraseologia –
një pikë e madhe paraprin frazeologjinë

affare s.m. **1** [punë] f, [çështje] f. **2** [comm.] [biznes, tregti] f. **3** [fam., aggeggio] [send, gjë] f. **4** [concludere un a.] [përfundoj një tregti]; **fare affari** [bëj tregti]; **viaggiare per affari** [udhëtoj për punë]

abbreviazione del lemma all'interno della voce –
shkurtimi i fjalës-titull brenda artikullit

arì-u s.m. (pl. -nj) [orso] • **a** i [bardhë] [orso bianco]; **a** i [murmë] [orso bruno]; **a** i [prej] [lecke] [giocattolo] [orsacchiotto]

nella sezione Italiano-Albanese, tra parentesi
prima dei verbi albanesi si indica l'eventuale
pronomo personale – në seksionin Italisht-Shqip,
në kllapa para foljes tregohet përemri vector i
mundshëm

andàre **A** v.intr. **1** [shkoj, vete, (a piedi)] [shkoj me këmbë] **2** [essere, stare di salute] [jam] **3** [procedere] [eci] **4** [funzionare] [punoj] **5** [piacere] [(më)] [pëlqen] **6** [andar bene di misura] [(më) bie, (më)] [hyn] **7** [essere di moda] [jam në modë] **8** [dover essere] [duhet] **9** [in pensione, a pescare] dal **B** v.intr. [pron.] [shkoj, iki]

as³ A *part.* neanche, nemmeno: **a. unë nuk e di** nemmeno io lo so **B cong. nê:** **a. ujë, a. verë** né acqua, né vino

alcuno A *agg. indef. 1 (in frasi affermative)* disa, ca: **alcuni anni fa** disa vjet më parë; **alcuni libri** ca libra, disa libra **2 (in frasi negative, dubit.)** asnjë, ndonjë: **senza alcun dubbio** pa asnjë dyshim; **in garage non c'era alcuna macchina** në garazh nuk kishte ndonjë makinë

ankohem v.rifl. reclamare, lagnarsi, lamentarsi

anôj v.intr. inclinare, propendere

abaci-a s.f. abbazia, badia

i àfërm A *agg.* prossimo, imparentato **B-i** *s.m.* parente *m. e.f.*, congiunto

administratë/ta s.f. (ente, ufficio) amministrazione

abolicionizëm/zmi s.m. abolizionismo

abonim-i s.m. (pl. -e) abbonamento

àkull-i s.m. (pl. akuj) ghiaccio

acquirente s.m. e.f. blerës *m.* (f. -e)

pediàtra s.m. e.f. pediatër *m.*, **pediatre f.**

assieme avv. ► **insieme**

akrèp-i1 s.m. (pl. -a) (zool., astr.) scorpione

akrèp-i2 s.m. (pl. -a) (di orologio) lancetta

e o **ed cong.** dhe, e

esempi d'uso –
shembuj përdorimi

verbo albanese alla 1ª persona sing. del presente indicativo (o come riportato dai dizionari di lingua albanese) – *folja shqipe në vetën e parë numri njëjës mënyra dëftore koha e tashme (ose siç shkruset në fjalorët e gjuhës shqipe)*

forma indeterminata e forma determinata dei sostantivi singolari sono separate da un trattino quando la desinenza va aggiunta alla forma indeterminata – *trajta e pashqar dhe trajta e shqar e emrave njëjës janë ndarë nga një vizë ndarëse kur mbaresa i shtohet trajtës së pashqar*

forma indeterminata e forma determinata dei sostantivi singolari sono separate da una barra quando a cambiare è l'intera ultima sillaba – *trajta e pashqar dhe trajta e shqar e emrave njëjës janë ndarë nga një vizë e pjerrët kur rrokja e fundit ndryshon*

plurale indeterminato irregolare –
shumësi i pashqar i parregullt

forme femminili dei traducenti albanesi, quando il lemma italiano è di genere sia maschile sia femminile – *trajtat femërore e barasvlerëse shqip, kur fjala-titull italisht është njëkohesisht mashkullore dhe femërore*

rinvio – *shih*

lemmi omografi – *homografet*

variante – *varianti*

L'alfabeto della lingua albanese è latino e a ogni lettera corrisponde precisamente un solo suono (per questo motivo non si è ritenuto necessario riportare in questo dizionario la pronuncia dei lemmi).

Lettera	Pronuncia
A a	come la a italiana
B b	come la b italiana
C c	come la z sorda di <i>informazione</i>
Ç ç	come la c palatale di <i>cibo, cielo</i>
D d	come la d italiana
DH dh	come th nelle parole inglesi <i>this, with</i>
E e	come la e italiana
Ë ë	è muta o semimuta
F f	come la f italiana
G g	come la g gutturale di <i>gufo, gamba</i>
GJ gj	è un suono intermedio tra gi e ghi
H h	si pronuncia aspirata
I i	come la i italiana
J j	come la i semiconsonantica di <i>iuta</i>
K k	come la c gutturale di <i>caldo, colore</i>
L l	come la l italiana
LL ll	come la doppia l nelle parole inglesi <i>wall, full</i>
M m	come la m italiana
N n	come la n italiana
NJ nj	come la gn di <i>cognome, gnocchi</i>
O o	come la o italiana
P p	come la p italiana
Q q	è un suono intermedio tra <i>ci</i> e <i>chi</i>
R r	come la r italiana
RR rr	ha un suono molto vibrante
S s	come la s sorda di <i>sale, seppia</i>
Sh sh	come la sc di <i>scimmia, nascere</i>
T t	come la t italiana
Th th	come la th nelle parole inglesi <i>thing, mouth</i>
U u	come la u italiana
V v	come la v italiana
X x	come la z sonora di <i>zaino, zero</i>
XH xh	come la g palatale di <i>genitore, giallo</i>
Y y	come la u francese, la ü tedesca e la ü lombarda
Z z	come la s sonora di <i>tesa, asola</i>
ZH zh	come la j nelle parole francesi <i>je, jamais</i>

Shqip-Italisht
Albanese-Italiano

a, A

a **A** *cong.* o, oppure **B** *part.* (come rafforzativo nelle frasi interr.): **a më kupton?** mi capisci?; **a nuk kanë të drejtë?** non hanno forse ragione?

abaci-a *s.f.* abbazia, badia

abak-u *s.m. (arch.)* abaco

abanòz-i *s.m.* ebano

abät-i *s.m.* abate

abazhür-i *s.m.* paralume

abdikim-i *s.m. (pl. -e)* abdicazione *f.*

abdikòj *v.pron.* abdicare

abolicionizëm/zmi *s.m.* abolizionismo

abonim-i *s.m. (pl. -e)* abbonamento

abonòhem *v.rifl.* abbonarsi • **a. në një gazetë**

abbonarsi ad un giornale

i abonuar *agg.* abbonato

abonues-i *s.m.* abbonato

abòrt-i *s.m. (pl. -e)* aborto

ABS-ja *s.f.* ABS *m. inv.*

abscès-i *s.m.* ascesso

absidë/da *s.f. (arch.)* abside

absolút *agg.* assoluto

absolutisht *adv.* assolutamente

abstenòj *v.tr.* astenersi

abstraksionist-i *s.m.* astrattista *m. ef.*

abstraksionizëm/zmi *s.m.* astrattismo

abstràkt *agg.* astratto

abstràktësi-a *s.f.* astratto *m.*

absùrd *agg.* assurdo, pazzesco

absurditët-i *s.m. (pl. -e)* assurdità *f.*, assurdo, controsenso

abuzòj *v.tr. e intr.* abusare, approfittare • **a. besimin** abusare della fiducia

acàr **A** *agg.* gelido, molto freddo **B -i** *s.m.* gelo, grande freddo

acari-a *s.f.* gelo *m.*, rigore *m.*, (*fig.*) rigidità

acarim-i *s.m. (pl. -e)* aggravamento, recrudescenza *f.*

acaròhem *v.rifl.* aggravarsi, inaspriarsi, irritarsi

acaròj *v.tr.* aggravare, inasprire, irritare, esacerbare

i acartë *agg.* gelido

acid **A** *agg. (chim.)* acido **B -i** *s.m. (pl. -e)* acido

açugë/ga *s.f.* acciuga, alice

adàsh-i *s.m.* omonimo

adàxhio *adv. (mus.)* adagio

administratë/ta *s.f. (ente, ufficio)* amministrazione

administrativ *agg.* amministrativo

administratòr-i *s.m.* amministratore, gestore

administrim-i *s.m.* amministrazione *f.*, gestione *f.*

administròj *v.tr.* amministrare, gestire, dirigere

admiràl-i *s.m.* ammiraglio

admirim-i *s.m.* ammirazione *f.*

admiròj *v.tr.* ammirare, contemplare

admirùes-i *s.m.* ammiratore, estimatore

adoleshëncë/ca *s.f.* adolescenza

adoleshënt-i *s.m.* adolescente *m. ef.*

adoptim-i *s.m.* adozione *f.*

adoptòj *v.tr.* adottare

i adoptuar *agg.* adottivo

adrësë/sa *s.f.* indirizzo *m.*, recapito *m.*

adriatik *agg.* adriatico • **Deti A.** Mare Adriatico

adhurim-i *s.m.* adorazione *f.*, ammirazione *f.*

adhuròj *v.tr.* adorare, idolatrare

aerobik *agg.* aerobico

aerobikë/ka *s.f.* aerobica

aerodinamik *agg.* aerodinamico

aerodinamikë/ka *s.f.* aerodinamica

aeronautikë/ka *s.f.* aeronautica

aeroplàn-i *s.m.* aeroplano, aereo, apparecchio, velivolo

aeroplanmbajtëse/sja *s.f.* portaerei

aeropòrt-i *s.m. (pl. -e)* aeroporto

aerosòl-i *s.m.* aerosol

afarist *s.m.* uomo d'affari

afàt-i *s.m. (pl. -e)* scadenza *f.*, termine • **me a. të gjatë** a lunga scadenza; **shtytje/zgjatje**

afati proroga

àfër **A** *adv.* accanto, vicino **B prep.** accanto a, vicino a

i àfërm **A** *agg.* prossimo, imparentato **B -i** *s.m.* parente *m. ef.*, congiunto

afërm, se *adv.* prossimamente, presto

afërsi-a *s.f.* vicinanza, confidenza, familiarità • **në a.** in prossimità

afërsisht *adv.* circa, pressappoco, suppergiù
i afërt *agg.* vicino, contiguo, affine
afishe/shja *s.f.* cartellone *m.*, manifesto *m.*
afishim-i *s.m.* affissione *f.*
afreshk-u *s.m. (pl. -e)* affresco • **pikturoj**
afreshk affrescare
afrikàn **A** *agg.* africano **B -i** *s.m.* africano
afrim-i *s.m. (pl. -e)* vicinanza *f.*, approccio
afro *adv.* circa, pressappoco, suppergiù
afrodiziak *agg.* afrodisiaco
afrohëm *v.rifl.* avvicinarsi, approssimarsi
afroj *v.tr.* avvicinare, accostare
i afrushëm *agg.* socievole, accessibile
afsh-i *s.m. (pl. -e)* 1 arsa *f.*, calore 2 (*al vi-*
so) vampata *f.* 3 (*fig.*) ardore
i aftë *agg.* capace, abile, bravo, idoneo
aftë/ta *s.m.* afta
aftësi-a *s.f.* capacità, abilità, bravura, idoneità, attitudine
aftësim-i *s.m.* abilitazione *f.*
aftësòj *v.tr.* abilitare
agà-i *s.m. (pl. -llarë)* agha (*titolo di funzionari della Turchia ottomana, latifondista*)
agave/vja *s.f.* agave
agim-i *s.m.* alba *f.*, aurora *f.*
agnosticist **A** *agg.* agnostico **B -i** *s.m.* agnostico
agòn *v.impers.* albeggiare
agoni-a *s.f.* agonia
agràr *agg.* agrario
agresiv *agg.* aggressivo
agresivitet-i *s.m.* aggressività *f.*
agronòm-i *s.m.* agronomo
agronomi-a *s.f.* agronomia
agrùme *s.f. pl.* agrumi *m.*
aguliçe/cja *s.f.* primula
agjenci-a *s.f.* agenzia
agjënt-i *s.m.* agente
agjërim-i *s.m. (pl. -e)* digiuno
agjëroj *v.intr.* digiunare
ah-u *s.m. (pl. -e)* faggio
ai **A** *pron. pers. 3ª m.sing.* egli, lui, (*animale, cosa*) esso **B** *agg. e pron. dimostr.* quello, colui
ailètòn-i *s.m.* alettone
airbag-u *s.m.* airbag *inv.*
àjër-ajri *s.m.* aria *f.* • **a. i kondicionuar** aria condizionata
àjkë/ka *s.f. (anche fig.)* panna, crema
ajò **A** *pron. pers. 3ª f.sing.* ella, lei, (*animale, cosa*) essa **B** *agg. e pron. dimostr.* quella, colei
ajrim-i *s.m.* aerazione *f.*
ajròj *v.tr.* arieggiare, aerare, ventilare
ajròr *agg.* aereo

ajròs *v.tr.* arieggiare, aerare, ventilare
i ajròsur *agg.* ventilato
akàcie/cia *s.f.* acacia
akademi-a *s.f.* accademia
akademik **A** *agg.* accademico **B -u** *s.m.* accademico
akaparim-i *s.m. (pl. -e)* accaparramento, incetta *f.*
akaparòj *v.tr.* accaparrare
aklimatizòhem *v.rifl.* acclimatarsi
aklimatizòj *v.tr.* acclimatare
aknë-ja *s.f.* acne
akòma *adv.* ancora
akòrd-i¹ *s.m. (pl. -e)* (*mus.*) accordo
akòrd-i² *s.m. (pl. -e)* cottimo • **punë me a.** lavoro a cottimo
akordòj *v.tr. (mus.)* accordare
akostim-i *s.m.* attracco
akostòj *v.tr. e intr.* attraccare
akreditòj *v.tr. (dipl.)* accreditare
akrèp-i¹ *s.m. (pl. -a)* (*zool., astr.*) scorpione
akrèp-i² *s.m. (pl. -a)* (*di orologio*) lancetta
akrilik *agg.* acrilico
akritik *agg.* acritico
akrobaci-a *s.f.* acrobazia
akrobàt-i *s.m.* acrobata *m. e f.*, saltimbanco
akropòl-i *s.m.* acropoli *f.*
akrotër-i *s.m.* acroterio
aksidènt-i *s.m.* infortunio, incidente, sinistro
 • **a. rrugor** incidente stradale
aksidental *agg.* accidentale
aksion-i *s.m.* azione *f.*
aksionàr-i *s.m.* azionista *m. e f.*
akt-i *s.m.* atto
aktiv **A** *agg.* attivo **B -i** *s.m. (pl. -e)* attivo
aktivist-i *s.m.* attivista *m. e f.*, militante *m. e f.*
aktivitet-i *s.m. (pl. -e)* attività *f.*
aktivizòj *v.tr.* attivare
aktòr-i *s.m.* attore
aktòre/rja *s.f.* attrice
aktual *agg.* attuale
aktualisht *adv.* attualmente
aktualitet-i *s.m.* attualità *f.*
akualàng-u *s.m.* autorespiratore
akuamarinë/na *s.f.* acquamarina
akuarèl-i *s.m. (pl. -e)* acquerello
akuarelist-i *s.m.* acquerellista *m. e f.*
akuarium-i *s.m. (pl. -e)* acquario
akull-i *s.m. (pl. akuj)* ghiaccio
akullishte/tja *s.f. (pezzo di ghiaccio)* ghiacciolo *m.*
akullnàjë/ja *s.f.* ghiacciaio *m.*
akullnajor *agg. (geogr.)* glaciale

akullòj *v.tr.* gelare
akullòre/rja *s.f.* gelato *m.*, sorbetto *m.*
 • **dyqan akulloreje** gelateria
akulloreshitës-i *s.m.* gelataio
i àkullt *agg.* gelido, gelato
akullthËsë/sja *s.f.* rompighiaccio *m.*
akumulatòr-i *s.m.* accumulatore
akumulòj *v.tr.* accumulare
akupunktùrë/ra *s.f.* agopuntura
akustik *agg.* acustico
akustikë/ka *s.f.* acustica
akuzë/za *s.f.* accusa, imputazione
akuzòj *v.tr.* accusare, imputare, incriminare
i akuzàr *agg.* accusato
akuzùes-i *s.m.* accusatore
alabàstër/tri *s.m.* alabastro
alàn-i *s.m. (zool.)* alano
alàrm-i *s.m. (pl. -e)* allarme • **orë me a.** sveglia; **sistem alarmesh** sistema d'allarme
alarmizëm/zmi *s.m.* allarmismo
alarmòhem *v.rifl.* allarmarsi
alarmòj *v.tr.* allarmare
albanològ-u *s.m.* albanologo
albanologji-a *s.f.* albanologia
albatròs-i *s.m.* albatro
albùm-i *s.m. (pl. -e)* album
aleancë/ca *s.f.* alleanza
aleat **A** *agg.* alleato **B -i** *s.m. (pl. -e)* alleato
allegori-a *s.f.* allegoria
alergji-a *s.f.* allergia • **kundër alergjisë** anti-allergico
alergjik *agg.* allergico
alfabèt-i *s.m.* alfabeto
àlgë/ga *s.f.* alga
algjèbër/bra *s.f.* algebra
alibi-a *s.f.* alibi *m.*
aliskáf-i *s.m.* aliscafo
alivàn-i *s.m.* svenimento
alivanòsem *v.rifl.* svenire
alkalin *agg.* alcalino
alkimi-a *s.f.* alchimia
alkoòl-i *s.m.* alcol • **a. i pastër** alcol puro
alkoolik *agg.* alcolico
alkoolist-i *s.m.* alcolizzato, etilista *m. e f.*
alkoolizëm/zmi *s.m.* alcolismo, etilismo
almanàk-u *s.m.* almanacco, lunario
ào *inter.* pronto!
alpinist-i *s.m.* alpinista *m. e f.*, scalatore
alpinizëm/zmi *s.m.* alpinismo
altàr-i *s.m.* altare, ara
alternativ *agg.* alternativo, alternato • **rrymë** alternative corrente alternata
alternativë/va *s.f.* alternativa

alternatòr-i *s.m.* alternatore
altoparlànt-i *s.m.* altoparlante
altorelièv-i *s.m. (pl. -e)* altorilevo
altruist-i *s.m.* altruista *m. e f.*
altruizëm/zmi *s.m.* altruismo
alumin-i *s.m.* alluminio
aluziòn-i *s.m. (pl. -e)* allusione *f.*, accenno
 • **bëj a.** alludere
allçi-a *s.f.* **1** gesso *m.* **2 (med.)** gesso *m.*, ingessatura
amalgamòj *v.tr.* amalgamare
amanèt-i *s.m. (pl. -e)* **1** oggetto affidato **2** ultime volontà *f. pl.*
amatòr **A** *agg.* dilettante, amatore **B -i** *s.m.* dilettante *m. e f.*, amatore
ambalàzh-i *s.m. (pl. -e)* (*involutcro*) imballaggio
ambalazhim-i *s.m.* imballaggio
ambalazhòj *v.tr.* imballare, confezionare
ambasàdë/da *s.f.* ambasciata
ambasador-i *s.m.* ambasciatore
ambicie/cia *s.f.* ambizione, velleità
ambiciòz *agg.* ambizioso
ambient-i *s.m. (pl. -e)* ambiente
ambientalizëm/zmi *s.m.* ambientalismo
ambientòhem *v.rifl.* ambientarsi, acclimatarsi
ambientòj *v.tr.* ambientare
ambulancë/ca *s.f.* **1 (luogo)** ambulatorio *m.* **2 (automezzo)** ambulanza
amendament-i *s.m. (pl. -e)* emendamento
amenorrë/ja *s.f.* amenorrea
amerikàn **A** *agg.* americano, statunitense **B -i** *s.m.* americano, statunitense
amerikanojugòr **A** *agg.* sudamericano **B -i** *s.m.* sudamericano
ametist-i *s.m.* ametista *f.*
àmë/ama *s.f.* matrice
amësi-a *s.f.* maternità • **ndjenjë e amësisë** sentimento materno
amfetaminë/na *s.f.* anfetamina
amfib **A** *agg.* anfibo **B -i** *s.m.* anfibo
amfiteatër/tri *s.m. (pl. /tra)* anfiteatro, cavea *f.*
amfòrë/ra *s.m.* anfora *f.*
amiànt-i *s.m.* amianto
amidòn-i *s.m.* amido
amnezi-a *s.f.* amnesia
amnisti-a *s.f.* amnistia
amoniàk-u *s.m.* ammoniaca *f.*
amoràl *agg.* morale
i amoràlshëm *agg.* morale
amòrf *agg.* amorfo

amortizàtòr-i *s.m.* (pl. -e) ammortizzatore
amortizòj *v.tr.* ammortizzare
ampermètèr/tri *s.m.* (pl. /tra) amperometro
amplifikàtòr-i *s.m.* amplificatore
amplifikòj *v.tr.* amplificare
ampulë/la *s.f.* fiala
amtàr *agg.* materno • **gjuhë amtare** lingua materna
àmull-i *s.m.* (pl. amuj) pozza *f.* di acqua stagnante, ristagno
amulli-a *s.f.* stagnazione, inerzia • **rri a.** ristagnare
amvisë/sa *s.f.* casalinga, padrona di casa, massaia
amvònë/na *s.f.* pulpito *m.*
àmzë/za *s.f.* 1 matrice 2 (*registro*) matricola
anagràm-i *s.m.* (pl. -e) anagramma
anakronik *agg.* anacronistico
anakronizëm/zmi *s.m.* anacronismo
analfabët **A** *agg.* analfabeta **B -i** *s.m.* analfabeta *m. e f.*
analgetik *agg.* analgesico
analizë/za *s.f.* analisi, esame *m.*
analizòhet *v.rifl.* essere analizzato
analizòj *v.tr.* analizzare, esaminare
analòg *agg.* analogo
analogji-a *s.f.* analogia
ananàs-i *s.m.* ananas
anarki-a *s.f.* anarchia
anasjèll *v.tr.* investire
i anasjèllë *agg.* inverso
anasjèllje/llja *s.f.* inversione
anasjèlltas *avv.* viceversa
anasòn-i *s.m.* anice
ànash *avv.* lateralmente
anatomi-a *s.f.* anatomia
ancàk-u *s.m.* (*arch.*) mensola *f.*
andèj *avv.* di là, al di là • **a. e këndej** di là e di qua
anekdotë/ta *s.f.* aneddoto *m.*, barzelletta
anëks-i *s.m.* (pl. -e) ripostiglio
aneksòj *v.tr.* anettere, incorporare
anembànë *avv.* dappertutto, ovunque
anemi-a *s.f.* anemia
anemik *agg.* anemico
anemomètèr/tri *s.m.* anemometro
anestetik *agg.* anestetico
anestetizòj *v.tr.* anestetizzare
anestezì-a *s.f.* anestesia • **bëj a.** anestetizzante
aneurizëm/zmi *s.m.* aneurisma
ànë/ana *s.f.* 1 lato *m.*, parte, fianco *m.* 2 (*di foglio*) margine • **a. e jashtme** esterno, lato

esterno; **a. e prapme** rovescio; **nga ana tjetër** d'altra parte
ànës *avv.* lateralmente
anësòr *agg.* laterale, marginale
anëshkrim-i *s.m.* (pl. -e) nota *f.* a margine, postilla *f.*
anëtàr-i a *s.m.* membro, socio, iscritto • **a. i këshillit** consigliere
angazhim-i *s.m.* (pl. -e) impegno
angazhòhem *v.rifl.* impegnarsi
angazhòj *v.tr.* impegnare
i angazhàr *agg.* impegnato
anglèz **A** *agg.* inglese **B -i** *s.m.* inglese *m. e f.*
anglisht *avv.* in inglese, in lingua inglese
anglishte/tja *s.f.* inglese *m.*, lingua inglese
anglosaksòn *agg.* anglosassone
angullimë/ma *s.f.* guaito *m.*, latrato *m.*, ululato *m.*
angullin *v.intr.* guaire, ululare
angjinàrè/rja *s.f.* carciofo *m.*
angjinë/na *s.f.* angina
anijatë/ta *s.f.* (*arch.*) navata
anije/ja *s.f.* nave • **a. kozmike** astronave, navicella spaziale; **hipi në a./marr anijen** imbarcarsi
anijethýer-i *s.m.* naufrago
anijethýerje/rja *s.f.* naufragio *m.*
anim-i *s.m.* (pl. -e) inclinazione *f.*, propensione *f.*
ankànd-i *s.m.* asta *f.*, incanto • **nxjerr në a.** mettere all'asta
ankèsë/sa *s.f.* reclamo *m.*, lamentela
ankëtë/ta *s.f.* inchiesta
ankim-i *s.m.* (pl. -e) reclamo, lagnanza *f.*
ankòhem *v.rifl.* reclamare, lagnarsi, lamentarsi
ankorim-i *s.m.* (pl. -e) attracco, ormeggio, ancoraggio
ankoròhem *v.rifl.* approdare, ormeggiare, ancorare
ankoròj *v.tr.* attraccare, ormeggiare, ancorare
ankth-i *s.m.* (pl. -e) 1 incubo 2 (*fig.*) ansia *f.*, angoscia *f.*, ansietà *f.*
i ànktshëm *agg.* pieno di incubi, (*fig.*) ansioso
anòj *v.intr.* inclinare, propendere
anomali-a *s.f.* anomalia
anonim **A** *agg.* anonimo **B -i** *s.m.* anonimo
anoreksi-a *s.f.* anoressia
anormàl *agg.* anormale
ansàmbël/bli *s.m.* (pl. /ble) (*mus.*) complesso, gruppo

Italiano-Albanese **Italisht-Shqip**

a, A

a o ad prep. (*insieme agli art. determ. forma le prep. articolate 'agli, ai, al, alla, alle, allo'*) **1** (*stato in luogo*) në: *essere a casa* jam në shtëpi; *abitare a Tirana* banoj në Tiranë **2** (*moto a luogo, direzione*) në: *andare a teatro, a Tirana* shkoj në teatër, në Tiranë **3** (*tempo*) në: *a mezzanotte* në mesnatë; *a maggio* në majin **4** (*mezzo*) me, më: *scritto a mano* i shkruar me dorë; *andare a piedi* shkoj më këmbë **5** (*scopo, vantaggio, danno*) për, në: *a suo favore* në dobi të tij **6** (*distributivo*) me, nga, në: *due volte al giorno* dy herë në ditë; *a uno a uno* një nga një

abaco s.m. (*arch.*) abak

abàte s.f. abat

abbacchiato agg. (*fam.*) zemërlëshuar

abbagliante agg. verbues • **fari abbaglianti** drita të gjata

abbagliare v.tr. verboj

abbaglio s.m. gabim, lajthitje f.

abbaiare v.intr. leh

abbandonare A v.tr. **1** lë, braktis **2** (*rinunciare a*) heq dorë (nga) **B v.rifl.** lëshohem, dëshpërohem

abbandonato agg. i lënë, i braktisur

abbandono s.m. **1** lënje f., braktisje f. **2** (*trascuratezza*) lënie pas dore

abbassamento s.m. ulje f., rënie f.

abbassare A v.tr. ul, zbres **B v.rifl.** **1** (*chinarsi*) përkulem **2** (*diminuire*) bie **3** (*fig.*) poshtërohem

abbastanza avv. **1** (*a sufficienza*) sa duhet **2** (*alquanto*) mjaft • **averne a. di qlcu.**

s'mundem më me dikë

abbattere A v.tr. rrëzoj, shemb **B v.rifl.** **1** (*cadere*) bie, rrëzohem **2** (*scoraggiarsi*) ligështohem, (më) lëshon zemra

abbazia s.f. abaci

abbellire v.tr. zbukuroj

abbeverare v.tr. jap të pijë

abbiamo 1^a pl. indicativo pres. del v. ► **avere**

abbiente agg. i pasur

abbigliamento s.m. rroba f.pl., veshje f. • **ne-gozio d'a.** dyqan veshjeje, rroba të gatshme

abbinare v.tr. parëzj

abboccato agg. (*di vino*) ëmbëlosh mmm

abbonamento s.m. abonim, pajtim

abbonarsi v.rifl. abonohem, pajtohem

abbonato A agg. i abonuar **B s.m.** abonues

abbondante agg. i bollshëm

abbondanza s.f. bollëk m.

abbottonare v.tr. kopsit, mbërthej

abbozzare v.tr. përvijoj, skicoj • **a. un sorriso** sa buzeqesh

abbozzo s.m. skicë f.

abbracciare A v.tr. **1** përqafoj **2** (*comprendere*) përfshij **B v.rifl. rec.** përqafohem

abbraccio s.m. përqafim

abbreviare v.tr. shkurtuj

abbreviazione s.f. shkurtim m.

abbronzare A v.tr. nxij **B v.rifl.** nxihem

abbronzatura s.f. nxirje

abbrustolare v.tr. (*pane*) thek, (*caffè, carne*) pjek

abbuffarsi v.rifl. ngopem

abdicare v.intr. abdikoj

abdicazione s.f. abdikim m.

abète s.m. bredh

abiète agg. i poshtër, i ulët

abile agg. **1** i shkathët **2** (*idoneo*) i aftë

abilità s.f. shkathhtësi, aftësi

abilitare v.tr. aftësoj, kualifikoj

abilitato agg. i kualifikuar

abisso s.m. humnerë f., greminë f.

abitacolo s.m. kabinë f.

abitante s.m. e f. banor m. (f. -e)

abitare v.tr. e intr. banor

abitato A agg. i banuar **B s.m.** qendër f. e banuar

abitazione s.f. **1** (*appartamento*) banesë, shtëpi **2** (*domicilio*) banim m., vendbanim m.

abito s.m. rroba f.pl., veshje f., (*da uomo*)

kostum, (*da donna*) fustan

abituale agg. i zakonshëm • **cliente a.** klient i rregullt

abituamente avv. zakonisht, rregullisht

abituare A v.tr. mësoj **B v.rifl.** mësohem

abitudine s.f. zakon m. • **come d'a.** si

zakonisht

ablativo s.m. (*gramm.*) rrjedhore f.

abolire v.tr. heq

abolizione s.f. heqje

abolizionismo *s.m.* abolizionizëm
abominévole *agg.* i urreyer
aborigeno *agg. e s.m.* vendës
aborrìre *v.tr.* urrej
abortìre *v.intr.* dështoj, bëj abort
abòrto *s.m.* dëshitim, abort
abrasióné *s.f.* gërryerje
abrogàre *v.tr.* shfuqizoj
abrogazóné *s.f.* shfuqizim *m.*
abruzézé *agg. e s.m. e f.* abrucez *m.* (f. -e)
ABS *s.m. inv.* ABS *f.*
àbside *s.f.* (arch.) absidë
abusàre *v.intr.* 1 shpërdoroi, abuzoi 2 (appro-
 fittare) përfitoj
abusivaménte *adv.* pa leje
abusivo *agg.* i paligjshëm, pa leje
acàcia *s.f.* akacie
acànto *s.m.* dashtër *f.*
accadèmia *s.f.* akademi
accadèmico *agg. e s.m.* akademik
accadère *v.intr.* ndodh, ngjan
accalappiacàni *s.m.* kapës qensh endacakë
accalappiàre *v.tr.* kap me lak
accalcàrsi *v.intr. pron.* mblidhem,
 grumbullohem
accaloràrsi *v.rifl.* ndizem, nxehem
accampaméto *s.m.* 1 kamp 2 (*mil.*) fushim
accampàre *v.intr.* 1 fushoj 2 (*fig.*) nxjerr • **a.**
 scuse nxjerr skaqe **B** *v.rifl.* fushoj
accaníméto *s.m.* 1 tërbim, furi *f.* 2 (*ostina-
 zione*) këmbëngulje *f.*
accanìrsi *v.intr. pron.* 1 bie më qafë 2 (*ostinar-
 si*) ngulmoj
accanito *agg.* 1 i papajtueshëm, i tërbuar
 2 (*ostinato*) këmbëngulës • **fumatore** **a.**
 duhanxhi i tërbuar
accànto *v.intr.* pranë, afër **B** *agg.* pranë • **a. a**
 pranë
accantonàre *v.tr.* ruaj, vë mënjanë
accaparràre *v.tr.* akaparoj
accapigliàrsi *v.rifl. rec.* zihem, grindem
accappatòio *s.m.* robëdëshambër banje,
 peshqir trupi
accarezzàre *v.tr.* përkëdhel
accartocciàre *v.tr.* bëj shuk
accasàre *v.intr.* martoj **B** *v.intr. pron.*
 martohem
accasciàre *v.intr.* këput **B** *v.intr. pron.*
 1 rrëzohem 2 (*fig.*) ligështohem
accattóne *s.m.* lypës
accavallàre *v.intr.* 1 (*incrociare*) kryqëzoj
 2 (*sovrapporre*) vë mbi 3 (*lavoro a maglia*)
 kaloj **B** *v.intr. pron.* mblidhem, grumbullohem

accècàre *v.intr.* verboj **B** *v.intr.* (*diventare
 cieco*) verbohem
accèdere *v.intr.* 1 shkoj 2 (*entrare in*) hyj
acceleràre *v.intr.* shpejtoj **B** *v.intr.*
 shpejtohem
acceleratóre *s.m.* (*autom.*) pedal i gazit
accelerazóné *s.f.* shpejtim *m.*
accèndere *v.tr.* 1 ndez 2 (*interruttore, radio,
 ecc.*) hap, ndez
accendino *s.m.* çakmak
accendisigaro *s.m.* çakmak
accennàre *v.intr.* 1 (*fare cenno*) bëj me
 shenjë, (*col capo*) bëj me kokë 2 (*alludere a*)
 çik, prek, hedh fjalë për **B** *v.tr.* tregoj
accèno *s.m.* 1 (*cenno*) shenjë *f.* 2 (*allusione*)
 aluzion, çikje *f.*
accenzióne *s.f.* ndezje *m.*
accèntare *v.tr.* theksoj
accènto *s.m.* theks
accèntàre *v.tr.* përqendroj
accentuàre *v.tr.* theksoj
accerchiàre *v.tr.* rrethoj, qarkoj
accertàre *v.tr.* 1 vërtetoj, siguroj 2 (*verifica-
 re*) verifikoj, kontrolloj
accésó *agg.* 1 i ndezur 2 (*in funzione, di colo-
 re*) i ndezur, i hapur
accessibile *agg.* 1 i arritshëm 2 (*persona*) i
 afrueshëm 3 (*prezzo*) i arsyeshëm
accésso *s.m.* 1 hyrje *f.* 2 (*med.*) atak, krizë *f.*
accessório *v.intr.* plotësues, ndihmës **B** *s.m.*
 pajisje *f.*
accétta *s.f.* sakicë
accèttabile *agg.* i pranueshëm
accettare *v.tr.* pranoj
accettazióne *s.f.* 1 pranim *m.* 2 (*ufficio*) zyrë
 pranimi, reception *m.*
accezióne *s.f.* kuptim *m.*
acchiappàre *v.tr.* kap, zë
acciàcco *s.m.* sëmundje *f.* e lehtë
acciaieria *s.f.* uzinë çeliku
acciaio *s.m.* çelik • **a. inossidabile** çelik i
 paoksidueshëm
accidentàle *agg.* i rastit, aksidental
accidentatò *agg.* (*di strada, terreno*) gropa-
 gropa
accidènte *s.m.* 1 aksident 2 (*fam., colpo*) pikë
f. • **che ti venga un a.!** të rentë një pikë!
accidènti *inter.* drejt ta hajë!
accigliatò *agg.* i ngrysur
accingersi *v.rifl.* bëhem gati për
acciottolàto *s.m.* kallldrëm
acciuffàre *v.tr.* kap, zë
acciuga *s.f.* açugë

acclamàre *v.tr.* brohorit
acclimatàre **A** *v.tr.* aklimatizoj **B** *v.rifl.* aklimatizohem, ambientohem
acclùdere *v.tr.* bashkëngjitet
acclùso *agg.* i bashkëngjitur
accoccolàrsi *v.rifl.* mblidhem në gjunjë
accogliènte *agg.* i rehatshëm
accogliènza *s.f.* pritje
accogliere *v.tr.* 1 (*ricevere*) pres, mirëpres 2 (*accettare*) pranoj 3 (*esaudire*) plotësoj
accollàto *agg.* qafëmbyllur
accollèllare *v.tr.* ther
accomiatàre **A** *v.tr.* përcjell **B** *v.rifl.* ndahem
accomodaménto *s.m.* pajtim, marrëveshje *f.*
accomodànte *agg.* qejfpareshur
accomodàre **A** *v.tr.* ndreq, rregulloj **B** *v.rifl.* 1 (*sedersi*) ulem 2 (*entrare*) urdhëroj brenda
 • **si accomodi!** urdhëroni!
accompagnaménto *s.m.* 1 shoqërim, përcjellje *f.* 2 (*mus.*) shoqërim
accompagnàre *v.tr.* 1 shoqëroj, përcjell 2 (*mus.*) shoqëroj
accompagnatòre *s.m.* shoqërues • **a. turistico** shoqërues turistik
acomunàre *v.tr.* bashkoj
accosciatùra *s.f.* krehje
accondiscèndere *v.intr.* pranoj, plotësoj
acconsentire *v.intr.* pranoj, miratoj
accontentàre **A** *v.tr.* kënaq **B** *v.rifl.* kënaqem
accónto *s.m.* paradhënie *f.* • **in a.** si paradhënie
accoppiaménto *s.m.* 1 parëzi *f.* çiftëzim 2 (*mecc.*) lidhje *f.* 3 (*di animali*) ndërzim
accoppiàre **A** *v.tr.* 1 parëzoj, çiftoj 2 (*unire*) bashkoj **B** *v.rifl.* (*di animali*) ndërzhet
accorciàre **A** *v.tr.* shkurttoj **B** *v.intr. pron.* shkurttohem
accordàre **A** *v.tr.* 1 (*concedere*) jap 2 (*gramm.*) pajtoj 3 (*mus.*) akordoj **B** *v.rifl.* *rec.* merrem vesh
accòrdo *s.m.* 1 (*intesa*) mirëkuptim 2 (*patto*) marrëveshje *f.* 3 (*mus.*) akord • **andare d'a.** **con qlcu.** shkoj mirë me dikë; **essere d'a.** jam dakord
accòrgèrsi *v.intr. pron.* 1 (*notare*) vërej, vë re 2 (*rendersi conto*) kuptoj
accorgiménto *s.m.* 1 (*accortezza*) zgjuarsi *f.* 2 (*espédiente*) marifet
accòrrere *v.intr.* ngarend, shkoj me vrap • **a. in aiuto** (i) shkoj në ndihmë
accòrto *agg.* syhapët
accostàre **A** *v.tr.* afroj **B** *v.rifl.* afrohem
accovacciàrsi *v.rifl.* mblidhem në gjunjë

accozzàglia *s.f.* grumbull *m.* i çrregullt, rrëmujë
accreditàre *v.tr.* 1 (*una somma*) kreditoj 2 (*una notizia*) bëj të besueshëm 3 (*dìpl.*) akreditoj
accrèscere **A** *v.tr.* shtoj, zmadhoj **B** *v.intr.* shtohem, zmadhohem
accrescitivo *agg. e s.m. (gramm.)* zmadhues
accudire *v.tr. e intr.* kujdesem për
accumulàre **A** *v.tr.* grumbulloj, mbledh, akumuloj **B** *v.intr. pron.* grumbullohem, mblidhem
accumulatòre *s.m.* akumulator
accùmulò *s.m.* grumbull
accuratèzza *s.f.* përpikmëri, saktësi
accuratò *agg.* 1 (*fatto con cura*) i kujdeshëm 2 (*preciso*) i përpiktë, i saktë
accùsa *s.f.* akuzë
accusàre *v.tr.* akuzoj • **a. ricevuta** (*comm.*) vërtetohet marrjen
accusativo *s.m. (gramm.)* kallëzore *f.*
accusàto *s.m. (dir.)* i pandehur
accusatòre *s.m. (dir.)* akuzues, paditës
acèfalo *agg.* i pakokë
acèrbo *agg.* 1 i papjekur, i pabërë 2 (*aspro*) i athët, i thartë
àcero *s.m.* panjë *f.*
acéto *s.m.* uthull *f.*
acido **A** *agg.* 1 i thartë 2 (*chim.*) acid **B** *s.m.* acid
acidulo *agg.* thartosh
àcino *s.m.* rrushk • **un a. d'uva** një kokërr rrush
àcne *s.f.* akne
acconfessionàle *agg.* jofetar
àcqua *s.f.* ujë *m.* • **a. dolce** ujë i ëmbël; **a. minerale** ujë mineral; **a. piovana** ujë shiu; **a. potabile** ujë i pijshëm
acquafòrte *s.f.* ofort *m.*
acquamarìna *s.f.* akuamarinë
acquaràglia *s.f.* esencë terëbentine
acquario *s.m.* 1 akuarium 2 (*astr.*) Ujar
acquasantiera *s.f.* mbajtëse ujë të bekuar
acquascooter *s.m. inv.* motor *m.* uji
acquaticò *agg.* ujës
acquavite *s.f.* raki • **a. di vinacce** raki rrushi; **a. di prugne** raki kumbullash
acquazzóne *s.m.* rrebesh
acquedóto *s.m.* ujësjellës
àcqueo *agg.* ujoz • **vapore** *a.* avull uji
acquerèllista *s.m. e f.* akuarelist *m. (f. -e)*
acquerèllo *s.m.* akuare
acquirènte *s.m. e f.* blerës *m. (f. -e)*

acquisire *v.tr.* fitoj, marr
acquisizione *s.f.* fitim *m.*, marrje
acquistare *v.tr.* 1 (*comprare*) blej 2 (*ottenere*) fitoj
acquistato *s.m.* 1 blerje *f.* 2 (*acquisizione*) fitim
 • **andare a fare acquisti** shkoj për të bërë pazarin
acquittrino *s.m.* moçal
acquoso *agg.* i ujshëm
acre *agg.* i athët, djegës
acrilico *agg.* akrilik
acritico *agg.* akritik
acrobata *s.m. e.f.* akrobat *m.* (*f. -e*)
acrobazia *s.f.* akrobaci
acropoli *s.f.* akropol *m.*
acrotèrio *s.m.* akroter
acuire *v.tr.* mpreh
acùme *s.m.* mendjemprehtësi *f.*
acùstica *s.f.* akustikë
acùstico *agg.* akustik • **apparecchio a.** aparat dëgjimi
acuto *A agg.* 1 i mprehtë 2 (*intenso*) i fortë 3 (*perspicace*) i hollë 4 (*mus.*) i lartë **B s.m.** (*mus.*) notë *f.* e lartë
ad prep. ► **a**
adagiare *A v.tr.* shtrij, vë me kujdes **B v.rifl.** 1 shtrihem 2 (*fig.*) bie në
adagio¹ **A avv.** ngadalë **B s.m.** (*mus.*) adaxhio
adagio² *s.m.* fjalë *f.* e urtë, proverb
adattamento *s.m.* përshtatje *f.*
adattare **A v.tr.** përshtat **B v.rifl.** përshtatem **C v.intr. pron.** (më) bie për shtat, (më) shkon
adatto *agg.* i përshtatshëm
addebitare *v.tr.* debitoj
addebito *s.m.* debitim
addensare **A v.tr.** trash **B v.rifl.** 1 trashem 2 (*ammassarsi*) dendësohet
addentare *v.tr.* kafshoj
addentrarsi *v.intr. pron.* futem brenda
addestramento *s.m.* stërvitje *f.*
addestrare **A v.tr.** stërvit **B v.rifl.** stërvitem
addeutto **A agg.** i ngarkuar **B s.m.** 1 (*impiegato*) punonjës 2 (*mil., dipl.*) atashe • **a. stampa** i ngarkuar i shtypit
addiaccio *s.m.* 1 vathë *f.* 2 (*mil.*) vendpushim përjashta • **dormire all'a.** ngryesm përjashta
addietro *avv.* më parë
addio **A s.m.** lamtumirë *f.* **B inter.** mirupafshim
addirittura *avv.* 1 (*direttamente*) drejt 2 (*persino*) madje, bile 3 (*assolutamente*) krejt
addirsi *v.rifl.* kam hije, (më) shkon
additare *v.tr.* tregoj

additivo *s.m.* shtesë *f.*
aggiunare *v.tr.* 1 mbledh 2 (*aggiungere*) shtoj
aggiunzione *s.f.* 1 mbledhje 2 (*aggiunta*) shtesë
addobbare *v.tr.* stolis, zbukuroj
addobbo *s.m.* stolisje *f.*, zbukurim
addolcire **A v.tr.** 1 ëmbëlsoj 2 (*fig.*) zbut **B v.intr. pron.** zbutem
addolorare **A v.tr.** hidhëroj **B v.intr. pron.** hidhërohem, mërzitem
addome *s.m.* bark
addomesticare *v.tr.* zbut
addomesticato *agg.* i zbutur, i mësuar
addominale *agg.* i barkut, barkor
addormentare **A v.tr.** 1 vë në gjumë, përgjum 2 (*anestetizzare*) anestetizoj 3 (*intorpidire*) mpij **B v.intr. pron.** (më) zë gjumi
addormentato *agg.* i fjetur
addossare **A v.tr.** 1 (*appoggiare*) vë te 2 (*una colpa*) hedh **B v.rifl.** 1 mbështetem 2 (*prendere su di sé*) marr përsipër
addosso **A avv.** me vetë **B prep. a. a** 1 mbi 2 (*vicino*) ngjitur • **mettere le mani a. a qlco.** vë dorë mbi dikë; **mettersi qlco. a.** hedh diçka krahëve
addurre *v.tr.* paraqit, parashtroj
adeguare **A v.tr.** përshtat, përputh **B v.rifl.** përshtatem
adempire *v.tr. e intr.* kryej, zbatoj
adèpto *s.m.* ndjekës
aderente *agg.* 1 i ngjitur 2 (*di vestito*) i puthitur
aderire *v.intr.* 1 (*attaccarsi*) ngjitem 2 (*acconsentire*) miratoj, (*a un invito*) pranoj, (*a una richiesta*) plotësoj 3 (*associarsi*) bëhem anëtar
adescamento *s.m.* joshje *f.*
adescare *v.tr.* josh, tërheq
adesione *s.f.* 1 ngjitje 2 (*fig.*) pranim *m.*
adesivo **A agg.** ngjitës **B s.m.** ngjitëse *f.*
adesso *avv.* tani, tashti • **per a.** hëpërhë; **proprio a.** sapo
adiacente *agg.* pranë
adibire *v.tr.* përdor, caktoj
adirarsi *v.intr. pron.* zemërohem
adito *s.m.* 1 hyrje *f.* 2 (*fig.*) shkas • **dare a. a** jap shkas
adocchiare *v.tr.* vë syrin
adolescènte *s.m. e.f.* adoleshent *m.* (*f. -e*)
adolescènza *s.f.* adoleshencë
adoperare *v.tr.* përdor
adorare *v.tr.* adhuroj
adornare *v.tr.* stolis, zbukuroj

Fraseologia
Frazeologija

Sommario

Saluti e convenevoli	469
Auguri e ringraziamenti	470
In viaggio	471
Aereo	471
Treno e trasporti urbani	472
Automobile	473
In albergo	475
Banca e posta	477
Telefono e Internet	478
Bar e ristorante	479
Cultura	481
Salute	482

Saluti e convenevoli

Buongiorno

(fino alle ore 8-9)

Mirëmëngjes

(fino al tramonto)

Mirëdita

(commiato)

Ditën e mirë

Buonasera

(dopo il tramonto)

Mirëmbërëma

(commiato)

Natën e mirë

Buonanotte

Natën e mirë

Arrivederci

Mirupafshim

Salve

Përshëndetje

Permesso?

Me leje?

Prego

(rivolgendosi con il tu)

Urdhëro

(rivolgendosi con il Lei)

Urdhëroni

Benvenuto

Mirë se erdhe

Benvenuti

Mirë se erdhët

(in risposta) Mirë se ju gjeta

Piacere/Molto lieto

Gëzohem

Saluti

Përshëndetje

Tanti saluti

Shumë të fala

Come va?

Si shkon?

Come stai?

Si je?

Come sta?

Si jeni?

Come va la salute?

Si je me shëndet?

Come ti chiami?

Si quhesh/Si të quajnë?

Come si chiama?

Si quheni/Si ju quajnë?

Permetta che mi presenti

Më lejoni t'ju paraqitem/prezantohem

Lieto di averla conosciuta

Gëzohem që ju njoha

Lei da dove viene?

Nga jeni?

Di dove sei?

Nga vjen?

Capisce l'italiano?

Kuptoni italisht?

Come si dice in albanese?

Si i thonë në shqip?

Come si pronuncia?

Si shqiptohet?

Con molto piacere

Me gjithë qejf

Bene/Benissimo

Mirë/shumë mirë

Ti/Le chiedo scusa

Të/Ju kërktoj të falur

Scusa!

Më fal!

Scusi!

Më falni!

	Cardinali	Ordinali
0	zero	
1	një	i parë
2	dy	i dytë
3	tre (<i>m.</i>), tri (<i>f.</i>)	i tretë
4	katër	i katërt
5	pesë	i pestë
6	gjashtë	i gjashtë
7	shtatë	i shtatë
8	tetë	i tetë
9	nëntë	i nëntë
10	dhjetë	i dhjetë
11	njëmbëdhjetë	i njëmbëdhjetë
12	dymbëdhjetë	i dymbëdhjetë
13	trembëdhjetë	i trembëdhjetë
14	katërmëdhjetë	i katërmëdhjetë
15	pesëmbëdhjetë	i pesëmbëdhjetë
16	gjashtëmbëdhjetë	i gjashtëmbëdhjetë
17	shtatëmbëdhjetë	i shtatëmbëdhjetë
18	tetëmbëdhjetë	i tetëmbëdhjetë
19	nëntëmbëdhjetë	i nëntëmbëdhjetë
20	njëzet	i njëzetë
21	njëzet e një	i njëzetënjëtë
30	tridhjetë	i tridhjetë
40	dyzet	i dyzetë
50	pesëdhjetë	i pesëdhjetë
60	gjashtëdhjetë	i gjashtëdhjetë
70	shtatëdhjetë	i shtatëdhjetë
80	tetëdhjetë	i tetëdhjetë
90	nëntëdhjetë	i nëntëdhjetë
100	njëqind	i njëqindtë
101	njëqind e një	i njëqindënjëtë
200	dyqind	i dyqindtë
300	treqind	i treqindtë
400	katërqind	i katërqindtë
500	pesëqind	i pesëqindtë
600	gjashtëqind	i gjashtëqindtë
700	shtatëqind	i shtatëqindtë
800	tetëqind	i tetëqindtë
900	nëntëqind	i nëntëqindtë
1000	nië mijë	i njëmijë
1001	një mijë e një	i njëmijënjëtë
2000	dy mijë	i dymijë
10 000	dhjetë mijë	i dhjetëmijë
100 000	njëqind mijë	i njëqindmijë
1 000 000	një milion	i njëmiliontë
1 000 000 000	një miliard	i njëmiliardtë

Del numerale ordinale viene data solo la forma maschile; lo si può declinare regolarmente in genere, numero e caso (vedi il paragrafo **Aggettivo** delle **Note grammaticali**).

Note grammaticali
Shënimet gramatikore

Sommario

Articolo	487
Sostantivo	488
Aggettivo	490
Pronome	491
Preposizioni	493
Avverbi	494
Congiunzioni	494
Particelle.....	494
Verbo	495

Sostantivo

È caratterizzato da quattro elementi.

1. Il **genere**: maschile, femminile e neutro.
2. Il **numero**: singolare e plurale.
3. I **cas**i: nominativo, genitivo, dativo, accusativo e ablativo. Si ricorda l'uso dell'articolo prepositivo nel caso genitivo. Es.:
lapsi i mësuësit   *la matita del maestro*
fletorja e nxënësit   *il quaderno dell'alunno*
librat e bibliotekës   *i libri della biblioteca*
4. La **forma**: indeterminata e determinata. All'indeterminato singolare il sostantivo è preceduto da **një** (*uno, una*), al plurale da **ca, disa** (*alcuni*).

Sostantivo maschile

Declinazione dei sostantivi che nella forma determinata prendono la desinenza -i.

Es.: dollap *armadio*

Singolare

	<i>forma indeterminata</i>	<i>forma determinata</i>
nom.	dollap	dollap- i
gen.	i, e dollap- i	i, e dollap- it
dat.	dollap- i	dollap- it
acc.	dollap	dollap- in
abl.	dollap- i	dollap- it

Plurale

	<i>forma indeterminata</i>	<i>forma determinata</i>
nom.	dollapë	dollapë- t
gen.	e dollapë- ve	i, e dollapë- ve
dat.	dollapë- ve	dollapë- ve
acc.	dollapë	dollapë- t
abl.	dollapë- sh	dollapë- ve

N.B. Al genitivo si usa **i** quando il sostantivo che precede è maschile singolare, **e** quando il sostantivo è femminile singolare e plurale o maschile plurale.

A questo gruppo appartengono anche i sostantivi che al nominativo plurale escono in **-e, -a**.

Es.: *monte*   mal, malí, male, malet
matita   laps, lapsi, lapsa, lapsat

Declinazione dei sostantivi che nella forma determinata prendono la desinenza -u. Comprende i sostantivi che, nella forma indeterminata singolare, terminano in **-k, -g, -h**.

Singolare

	<i>forma indeterminata</i>	<i>forma determinata</i>
nom.	-	- u
gen.	i, e - u	i, e - ut
dat.	- u	- ut
acc.	-	- un
abl.	- u	- ut

Al plurale si comportano come i sostantivi in -i.

Es.: *cuscino*   jastëk, jastëku, jastëkë, jastëkët

I sostantivi che terminano con vocale accentata (e che rimangono invariati al nominativo indeterminato plurale) e alcuni altri prendono la desinenza **-të** al nominativo determinato plurale.

Es.: *museo*   muze, muzeu, muze, muzetë
fico   fik, fiku, fiq, fiqtë

Un terzo gruppo comprende i sostantivi che, nella forma indeterminata singolare, terminano in **-ues, -ës, -as** e altri che al nominativo plurale indeterminato terminano in consonante. Questi si comportano al singolare come i sostantivi in -i mentre al plurale hanno le seguenti desinenze:

Plurale

	<i>forma indeterminata</i>	<i>forma determinata</i>
nom.	-	- it
gen.	i, e - ve	i, e - ve
dat.	- ve	- ve
acc.	-	- it
abl.	- ish	- ve

Es.: *letture*   lexues, lexuesi, lexues, lexuesit
compratore   blerës, blerësi, blerës, blerësit
fratello   vëlla, vëllai, vëllëzër, vëllëzërit

Verbo

In albanese il verbo viene sempre indicato alla prima persona singolare del presente indicativo.

I **modi** sono: indicativo, congiuntivo, condizionale, ammirativo, ottativo, imperativo, participio, gerundio e infinito.

Il modo **ammirativo** esprime meraviglia, ammirazione, sorpresa, dubbio.

Es.: Sa qenka shëndoshur motra ime!
Quanto è ingrassata mia sorella!

Il modo **ottativo** esprime desiderio in forma di augurio o di maledizione.

Es.: I kalofsh mirë pushimet!
Buone vacanze!
(che passi bene le vacanze)

Il **gerundio** si forma antepoendo **duke** (**duke u** nella forma passiva-riflessiva) al participio.

Es.: duke lexuar *leggendo*,
duke u veshur *vestendosi*

L'**infinito** si forma con le particelle **për të** + il participio.

I **tempi** sono: presente, imperfetto, passato remoto, passato prossimo, trapassato prossimo, trapassato remoto, futuro semplice, futuro anteriore.

Il **passato remoto** indica:

- un'azione ormai conclusa, indipendentemente se in un passato lontano o vicinissimo.

Es.: Sot nuk shkoi
Oggi non è andato.
(oggi non andò)

- un'azione che sarà certamente compiuta nel futuro o che sta per essere compiuta.

Es.: Prit, se erdha
Aspetta, vengo subito.
(aspetta, che venni)

Le **coniugazioni** sono due:

- la prima con desinenza in **-oj, -aj, -ej, -ëj, -yj, -uaj, -yej**;
- la seconda con desinenza in consonante.

I verbi possono essere: **attivi** o **passivi-riflessivi**; questi ultimi hanno un'unica coniugazione e si distinguono solo dal contesto.

Es.: vishet *si veste, è vestito*

La **continuità** dell'azione al presente è formata dalla particella **po** + il verbo all'indicativo presente oppure da **jam** (*essere*) all'indicativo presente + il gerundio; al passato da **po** + il verbo all'indicativo imperfetto oppure da **jam** all'indicativo imperfetto + il gerundio.

Es.: po lexoj, jam duke lexuar *sto leggendo*
po lexoja, isha duke lexuar *stavo leggendo*

Verbi ausiliari

I verbi **ausiliari** sono **kam** (*avere*), più ampiamente usato, e **jam** (*essere*).

Possono avere questa funzione anche: **mund** *potere*; **duhet** *si deve, occorre, bisogna*.

kam avere

INDICATIVO			
Presente	Passato prossimo	Imperfetto	Trapassato prossimo
kam	kam pasur	kisha	kisha pasur
ke	ke pasur	kishe	kishe pasur
ka	ka pasur	kishte	kishte pasur
kemi	kemi pasur	kishim	kishim pasur
keni	keni pasur	kishit	kishit pasur
kanë	kanë pasur	kishin	kishin pasur
Passato remoto	Trapassato remoto	Futuro semplice	Futuro anteriore
pata	pata pasur	do të kem	do të kem pasur
pate	pate pasur	do të kesh	do të kesh pasur
pati	pati pasur	do të ketë	do të ketë pasur
patëm	patëm pasur	do të kemi	do të kemi pasur
patët	patët pasur	do të keni	do të keni pasur
patën	patën pasur	do të kenë	do të kenë pasur
CONGIUNTIVO			
Presente	Passato	Imperfetto	Trapassato
të kem	të kem pasur	të kisha	të kisha pasur
të kesh	të kesh pasur	të kishe	të kishe pasur
të ketë	të ketë pasur	të kishte	të kishte pasur
të kemi	të kemi pasur	të kishim	të kishim pasur
të keni	të keni pasur	të kishit	të kishit pasur
të kenë	të kenë pasur	të kishin	të kishin pasur
AMMIRATIVO			
Presente	Passato	Imperfetto	Trapassato
paskam	paskam pasur	paskështa	paskështa pasur
paske	paske pasur	paskëshe	paskëshe pasur
paska	paska pasur	paskësh	paskësh pasur
paskemi	paskemi pasur	paskëshim	paskëshim pasur
paskeni	paskeni pasur	paskëshit	paskëshit pasur
paskan	paskan pasur	paskëshin	paskëshin pasur
CONDIZIONALE		OTTATIVO	
Presente	Passato	Presente	Passato
do të kisha	do të kisha pasur	paça	paça pasur
do të kishe	do të kishe pasur	paç	paç pasur
do të kishte	do të kishte pasur	pastë	pastë pasur
do të kishim	do të kishim pasur	paçin	paçin pasur
do të kishit	do të kishit pasur	paçi	paçi pasur
do të kishin	do të kishin pasur	paçin	paçin pasur
IMPERATIVO	PARTICIPIO	GERUNDIO	INFINITO
ki	pasur	duke pasur	për të pasur
kini			

jam essere

INDICATIVO			
Presente	Passato prossimo	Imperfetto	Trapassato prossimo
jam	kam qenë	isha	kisha qenë
je	ke qenë	ishe	kishe qenë
ështëë	ka qenë	ishte	kishte qenë
jemi	kemi qenë	ishim	kishim qenë
jeni	keni qenë	ishit	kishit qenë
janë	kanë qenë	ishin	kishin qenë
Passato remoto	Trapassato remoto	Futuro semplice	Futuro anteriore
qeshë	pata qenë	do të jem	do të kem qenë
qe	pate qenë	do të jesh	do të kesh qenë
qe	pati qenë	do të jetë	do të ketë qenë
qemë	patëm qenë	do të jemi	do të kemi qenë
qetë	patët qenë	do të jeni	do të keni qenë
qenë	patën qenë	do të jenë	do të kenë qenë
CONGIUNTIVO			
Presente	Passato	Imperfetto	Trapassato
të jem	të kem qenë	të isha	të kisha qenë
të jesh	të kesh qenë	të ishe	të kishe qenë
të jetë	të ketë qenë	të ishte	të kishte qenë
të jemi	të kemi qenë	të ishim	të kishim qenë
të jeni	të keni qenë	të ishit	të kishit qenë
të jenë	të kenë qenë	të ishin	të kishin qenë
AMMIRATIVO			
Presente	Passato	Imperfetto	Trapassato
qenkam	paskam qenë	qenkësha	paskështa qenë
qenke	paske qenë	qenkëshe	paskështe qenë
qenka	paska qenë	qenkësh	paskësh qenë
qenkemi	paskemi qenë	qenkëshim	paskëshim qenë
qenkeni	paskeni qenë	qenkëshit	paskëshit qenë
qenkan	paskan qenë	qenkëshin	paskëshin qenë
CONDIZIONALE		OTTATIVO	
Presente	Passato	Presente	Passato
do të isha	do të kisha qenë	qofsha	paça qenë
do të ishe	do të kishe qenë	qofsh	paç qenë
do të ishte	do të kishte qenë	qoftë	pastë qenë
do të ishim	do të kishim qenë	qofshim	paçim qenë
do të ishit	do të kishit qenë	qofshi	paç qenë
do të ishin	do të kishin qenë	qofshin	paçin qenë
IMPERATIVO	PARTICIPIO	GERUNDIO	INFINITO
ji	qenë	duke qenë	për të qenë
jjini			

Albanese compatto

Il dizionario **Albanese compatto** è uno strumento pratico e ricco di voci, pensato per chi desidera trovare in un volume di dimensioni ridotte non solo le parole della lingua comune, ma anche i termini più importanti delle arti e delle scienze, dell'economia e della tecnica.

Un'opera per lo studio, il lavoro e il viaggio, per avvicinarsi alla lingua albanese, parlare, leggere e scrivere.

DIZIONARIO
ALBANESE ⇄ ITALIANO
ITALISHT ⇄ SHQIP
FJALOR

di Paola Guerra e
Alberto Spagnoli

Redazioni lessicografiche

Zanichelli editore - Via Imerio 34
40126 Bologna

Redazioni: lineacinque@zanichelli.it

Ufficio vendite: vendite@zanichelli.it

Assistenza: assistenzacd@zanichelli.it

Homepage: www.zanichelli.it

Dizionari: dizionari.zanichelli.it

Installazione: [dizionari.zanichelli.it/
installazionecd](http://dizionari.zanichelli.it/installazionecd)

Attivazione: [dizionari.zanichelli.it/
attivazionelicenza](http://dizionari.zanichelli.it/attivazionelicenza)

Parole del giorno per email:

dizionari.zanichelli.it/paroledelgiorno

- guida all'uso
- 504 pagine
- oltre 32 000 voci
- oltre 39 000 significati
- oltre 3900 locuzioni ed esempi

In appendice:

- note grammaticali
- numeri
- sezione fraseologica con oltre 300 frasi relative a: aereo; albergo; auguri e ringraziamenti; automobile; banca e posta, bar e ristorante; cultura; salute; saluti e convenevoli; telefono e Internet; treno e trasporti urbani

ALBANESE*DIZ COMPATTO 2ED

ISBN 978-88-08-06449-3

9 788808 064493

1 2 3 4 5 6 7 8 9 (10T)

In copertina: Case di Tirana
© Ligak/Shutterstock

Al pubblico € XX,XX • • •